

HVALEVREDNA
POBUDA

Za nebroj strari smo se že zanimali v našem izseljeništvu, za potrebne in nepotrebne, za pametne in nespametne, za koristne in tudi za škodljive. Da, tudi za škodljive. Pomislimo le, kako veliko besedo so imeli nekateri, ki so na pr. skušali cepiti naše izseljenice v različne politične smeri (ter so marsikoga spravili tudi v nesrečo), in tudi takšni, ki so z vprav običajno vredno vno iskali vedno novih načinov in sredstev za seljanje prepirov in zdražb v naših izseljenjskih vrstah.

Za nekaj, kar bi bilo najbolj v skla du z dejstvom, da smo izseljenci, ki smo krenili v svet povečini zato, da najdemo ali pa si ustvarimo v tujini boljše življenjske pogoje nego smo jih mogli imeti v krajih, kjer smo se rodili, se pa doslej med nami nihče ni zanimal.

V mislih imam gospodarske organizacije.

Razlogov, ki so povzročili, da je bilo to važno vprašanje v naši tukajšnji skupnosti do danes popolnoma zanemarjano, je najbrž več, odločilna pa sta bila po vsej priliki naslednja dva:

Slovenska kolonija spada med najmlajše v Argentini. Pred vojno je prišlo semkaj le nekaj redkih posameznikov, ki večinoma niso vedeli drug za drugega. Dotok naših ljudi v te kraje se je začel v letih 1922 in 1923 ter je stalno naraščal, dokler ni pritisnila kriza v letu 1930; tedaj je ta dotok začel pojemati in je pred dobrih dvema letoma popolnoma usahnil.

Naša kolonija je torej nastala v dobi prosperitete, ko je bil zaslužek lahek in je človek "v vsakem kotu našel 10 pesov". Po večini so si ljudje mislili, da bo blagostanje večno trajalo. Je že tako, da človek tekom mahnitih let navadno ne misli na suha leta, ki utegnejo priti. Egipčanski Jožef je bil v tem pogledu izjema ter je postal slaven pred vsem radi tega.

Zavest, da je dobro, in upanje, da bodo zlati časi večno trajali, rodila bodo zlati časi večno trajali, rodila brezskrbnost, ki ubije vsak smisel za gledanje v bodočnost, torej vsak smisel za skupno gospodarsko sodelovanje v večjem obsegu.

Naša kolonija je bila mlada, ni imela za seboj izkušenj. Živeli smo od danes do jutri. Tako se je zgodilo, da si v dobi prosperitete nismo znali postaviti v Buenos Airesu niti lastne dvorane, čeprav so prosvetna društva rasla in se močno razvijala in dasi bi se bil denar našel brez posebnih težav ter bi se bil dobro obrestoval. Prireditve so takrat donosale društvom po 500, 1.000 in tudi več pesov čistega dobička, pa smo si tedaj mislili: Kaj, tudi če damo po 250 in 300 pesov za najetje dvorane; še vedno nam mnogo ostane! Nismo pač računali, da se bodo časi poslabšali in da se bodo morala društva truditi na marsikateri prireditvi samo za dvorano, ki je v tujih rokah.

Torej: dobro se nam je godilo in izkustvo nam je manjkalo. Zato tudi nismo imeli smisla, da bi se gospodarsko organizirali.

Je pa še drug vzrok, ki ni nič manj tehten: preveč površni smo bili doslej v vsaki stvari, preveč kričali ter premalo resni in temeljitni. Zato se ne smemo čuditi, da ničesar nimamo, dasi smo mnogo delali.

Za naše desedanje "skupno" delovanje niso bili potrebni bogve kakšni predpogoji. Dober glas in nekoliko dobrega smisla, pa je šlo. Na mesto poštvenosti je bila dobra tudi častihlepnost, in tudi trma je opravila, kjer ni bilo dovolj dobre volje.

Za gospodarske organizacije pa dober glas častihlepnost in trma ne zadostujejo, in tudi golo navdušenje ne marveč je neobhodno potrebna trdna podlaga: resno prizadevanje in toč-

Važni razgovori
v Beogradu

V preteklih dneh so se pričela v ogradu večna posvetovanja, po katerih moremo upravičeno sklepati na možnost temeljitih sprememb v smer nica notranje politike v Jugoslaviji, ki naj bi se izvedle z namenom, da bi se pritegnile k sodelovanju za sku pni blagor vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev tudi one politične osebnosti in politične sile, ki so bile poslednjih šest let od tega sodelovanja izključene. Poročila iz jugoslovanske prestolnice pravijo, da so se člani regent. sveta začeli posvetovati z bivšimi voditelji velikih razpuščenih strank: z Ljubo Davidovičem, voditeljem demokratov, z dr. Korošcem, bivšim vođjo Slovenske ljudske stranke, z g. Spaham, voditeljem bosanskih muslimanov, ter z nekdanjim radikalnim šefom g. Aco Stanojevičem.

Ti razgovori so jasen dokaz, da člani regentskega sveta, katerim je pokralj Aleksander v svoji oporoki poveril odgovornosti polno nalogo, da v imenu mladostnega kralja Petra II. izvršujejo vladarsko oblast, računajo z možnostjo, da bi zgoraj navedeni voditelji postavili svoje sile, svoje sposobnosti in svoj vpliv v službo domovine ter smatrajo, da je že nastopil primerni čas za to.

Zločin, katerega žrtev je postal vladar Aleksander in ki so ga organizirali nekateri izdajalci, podpirani in plačani od zunanjih sovražnikov naše mlade države, je zarisal nedvoumno mejo med sovražniki Jugoslavije, ki so v tujini kovali zločinske načrte

no poznavanje zakonskih predpisov, poslovanja itd. Pri gospodarski organizaciji (in tudi pri podporni) morajo biti temeljni močni in sigurni, ako nečemo, da se zgradba, ki jo začnemo zidati, zruši prej ali slej ter nas pokoplje.

Tega se je gotovo zavedalo Izseljenjsko društvo "Tabor", ki je dalo, kakor sem čital v zadnji številki Novega lista, pobudo, da se načne najvažnejše vprašanje v našem izseljenstvu: vprašanje zadrugištva. In začelo je na edino pravi način: ne s praznim bobnanjem, marveč z otvoritvijo serije resnih predavanj, v katerih naj se to vprašanje temeljito prerešeta ter naj se položi oni trdni temelj, ki je neobhodno potreben, ako hočemo ustvariti nekaj resnega, koristnega in sigurnega.

T. B.

proti obstoju države, in med onimi voditelji razpuščenih strank, ki so jih samo nesoglasja glede notranje uredbe Jugoslavije, nikakor pa ne vprašanje njenega obstoja, postavila v pro tirežimski tabor. Dokaz o globokem prepadu, ki ga je med obe skupini zarezal marseilleski atentat, nam je tudi vedenje slovenskega voditelja dr. Korošca, ki se je ob povratku s Hvara, kjer je bil interniran, razjokal ob vladarjevem truplu ter izjavil: "Po zabljenju naj bo vse, kar je bilo; sedaj moramo vsi delati za Jugoslavijo!"

Takoj po demisiji Uzunovičeve vlade, ki se je izvršila v skladu z do ločbami ustave spričo proglasitve novega vladarja, so se razširile iz Beograda vesti, da bodo v novi kabinet vstopili po vsej priliki tudi dr. Korošec in nekateri drugi bivši politični voditelji. Te vesti se niso potrdile, marveč je Uzunovič rekonstruiral svo jo vladu s prav malimi spremembami. Razlogi so povsem razumljivi; tako odločnih sprememb ni bilo mogoče izvesti od danes do jutri, marveč je treba razčistiti prej marsikatero važno vprašanje. In ta namen imajo gotovo sedanja posvetovanja regentskega sveta, ki obenem pričajo, da se regentski svet ni premislil, marveč dela dalje za izvedbo svojega načrta kateri je gotovo v skladu z večnimi koristmi, ki so v zvezi z nadaljnjim razvojem Jugoslavije.

Ni pričakovati, da bi se te spremembe izvršile še tekom tek. leta, pač pa je verjetno, da bo stvar dozorela kmalu po novem letu.

HITLERJEVCI V JUGO-
SLAVIJI

Vesti iz Dunaja naznanjajo, da namerava jugoslovanska vlada zahtevati v Berlinu, naj Nemčija sprejme na svoje ozemlje one avstrijske nacionalne socialiste, ki so se zatekli v Jugoslavijo, ko se je izjalovila vstaja, ki je izbruhnila meseca julija t. l.

Ti avstrijski ubežniki so internirani, kakor znano, pri Varaždinu, kjer imajo svoje taborišče. Preživljajo se z denarjem, ki ga menda prejema jo iz Nemčije. Vseh jih je kakšnih 2.000.

OBSOJEN VOHUN

Vojno sodišče v Asuncionu je obsodilo na smrt Nemca Walterja Maasa, naturaliziranega Argentineca, ki je priznal, da se je pečal z vohunstvom na škodo Paragvaja. Bil je v službi Bolivijcev. Policija mu je bila že dalje časa za petami, ko so ga prijeli, je takoj povedal, kako in kaj. Na vprašanje, zakaj da je vohunil, je nedolžno izjavil, da je vohunstvo poklic, kakor katerikoli drugi.

Saarsko
vprašanje

V zvezi z bodočim plebiscitom v Posaarju je nastal med Nemčijo in Francijo precej napet položaj. V zadnjih tednih se je bila širila vest, da pripravljajo hitlerjevci vpad v Saarsko kotlino za slučaj, da bi izgledalo, da bi plebiscit utegnil izpasti neugodno za Nemčijo. Na te vesti je francoska vlada odgovorila z izjavo, da bodo njene čete vkrakale v Posaarje, ako bi kdorkoli skušal izpasti zmede ter prepričati mirni potek ljudskega glasovanja. To izjavo so Francozi še pod črtali z dejanji; v bližini meje so začeli zbirati precejšnje oddelke vojske, opremljene z močnimi vozili.

Stališče Francije v tem vprašanju je te dni potrdil tudi zunanji minister Laval nemškemu poslaniku v Parizu. In storil je to s tem večjo odločnostjo, ker so tudi Angleži v tej zadevi na strani Francije. Rekel je sicer, da se francoske čete ne pripravljajo na vpad, vendar pa da si Francija lasti pravico vojaško intervenirati, ako bi bilo treba zagotoviti miren potek plebiscita. Te francoske izjave so precej vznemirile nemško vlado, ki je svojim poslanikom v Londonu, Rimu in Bruslju naročila, naj protestirajo proti morebitnemu vkrakanju francoskih čet v Posaarje.

AMERIŠKI VOLILCI
PODPRLI ROOSE-
VELTOVO POLITIKO

Pretekli torek so imeli v Združenih državah Severne Amerike volitve za delno obnove senata in zbornice. Tudi javno ranenje drugih držav je z zanimanjem sledilo tem volitvam, ker so imele pokazati, kako misli ameriška (javnost o "novi (politični) predsednika Roosevelta. Tuji opazovalci smatrajo vsak volilni izid v Volilci v Z. državah niso tako navezali ker so imele pokazati, kako misli a-Združenih državah kot nekako sodbo, ki jo izrečejo volilci o politiki stranke, ki je bila oziroma je tedaj na vladi.

Zanimanje za poslednje volitve v Združenih državah je torej v tem pogledu upravičeno in tembolj je bilo upravičeno sedaj, ko se je šlo za to, da javnost velike republike pove, kako sodi o "obnovitveni politiki", s katero skuša predsednik Roosevelt, vodja demokratov, pomagati državi iz težke gospodarske krize, v katero je zašla v precejšnji meri radi kratkovidnosti republikancev, ki so pod Hooverjem zapli meje uvozu iz drugih držav ter se im izvali ali pa vsaj povečali krizo po vsem svetu.

Volitve so pokazale, da imajo Amerikanci zaupanje v Roosevelta. Demo-

Jugoslovanska spomeni-
ca glede umora kralja
Aleksandra

Iz Ženeve prihajajo vesti, glasom katerih namerava jugoslovanska vlada predložiti Zvezi narodov obsežno spomenico glede umora kralja Aleksandra, sklicujoč se na čl. 11 ženevskega pakta.

V spomenici bo vlada dokazovala, da atentatu ni mogoče pripisovati značaja "notranjega političnega zločina", marveč, da je bil atentat pripravljen in izvršen s pomočjo madžarske vlade.

krati so zmagali na vsej črti. Utrdili so svoje pozicije tako, da bodo razpolagali z dvetretjinsko večino toliko v senatu, kolikor v poslanski zbornici. Tekom zadnjih trideset let se je sedaj prvi krat zgodilo, da je stranka, ki je na vladi, napredovala pri volitvah, ki niso predsedniške; po navedi je vsaka vladajoča stranka nazadovala. Nobena stranka ni doslej stala v parlamentu toliko poslancev, kakor jih bo imela sedaj demokratska stranka. Volitve so nedvoumno dokazale, da je predsednik Roosevelt zelo popularen v svoji domovini ter da polagajo vanj državljani velike upe.

Volilo je približno 32 milijonov upravičencev; več kot polovica je oddala svoje glasove za demokrate. Nadljevanje "nove politike" je s tem zagotovljeno in bo predsednik Roosevelt imel sedaj le še večjo besedo tudi v zunanjepolitičnih zadevah, ker bo v senatu imel zagotovljeno dvetretjinsko večino, ki jo ustava zahteva za ratifikacijo pogodb, sklenjenih z drugimi vlada.

Nova vlada na
Francoskem

Radi nesporazumljenj, ki so nastala v francoski vladi med ministrskim predsednikom Doumergueom in radikalnimi ministri glede ustavnih reform in odobritve državnega proračuna, je izbruhnila vladna kriza, ki je pa trajala le malo časa. G. Plandin je še istega dne sestavil nov kabinet. Zunanje zadeve bo vodil še nadalje Laval, notranje ministrstvo je prevzel Reinier, finančno Martin, vojno ministrstvo pa gen. Maurin.

Položaj pred izbruhom krize je bil precej resen in se je vlada bala, da se bodo ponovili krvavi izgredi od meseca februarja; zato je ojačila pariško policijo. Doslej pa ni bilo nobenih zapletljajev.

NENAVADNA MANIFESTA-
CIJA

Dne 12. t. m. bo 16. obletnica revolucije, ki je v Avstriji vpostavila republikanski režim. Ta dan je bil državni praznik vse dotlej, dokler ni Dollfuss razpustil parlamenta ter zatrl socialistične stranke. Za letošnjo obletnico so si voditelji socialistov izmislili vprav originalno manifestacijo, ki naj vladi dokaže, da je socializem v republiki še vedno močno politična sila. Izvršni odbor je naročil pristašem, naj za 12. t. m. vsak socialist pošlje brzojavne ali pa pisemne pozdrave bivšemu dunajski mu županu Seitzu, ki se sedaj nahaja v nekem dunajskem sanatoriju pod nadzorstvom policije. Socialisti upajo, da bodo v ponedeljek napolnili ulico, kjer se nahaja zdravilišče, z dolgo vrsto poštnih vozil s stotisoči pisem za nekdanjega socialističnega župana.

RAZNE VESTI

Večje število vojnih letal je kupila avstrijska vlada v Italiji. Spomladi nameravajo uprizoriti velike letalske manevre, ki naj pokažejo, kako bi bilo treba braniti Dunaj v slučaju zračnega napada.

Za širjenje železniškega omrežja, ki je Rusiji nad vse potrebno, ako naj se izrabijo ogromna naravna bogastva prostrane dežele, skrbi sedanja vlada s hvalevredno vno. Tekom letošnjega leta so položili v Rusiji 600 km novih železniških prog, 1250 km proge pa so elektrificirali.

Nemci bodo spet vstopili v Zvezo narodov — tako zagotavljajo nekateri francoski listi. Zgodilo da se bo to v prih. letu, po zaključitvi saarskega plebiscita. Do tedaj hočejo Nemci dokončati svoje oboroževanje, nakar bodo izjavili, da vojaških določb mirovne pogodbe ne priznavajo več. Zato pa se Francozi na vso moč pripravljajo "za vsak slučaj".

Laburisti so zmagali pri zadnjih občinskih volitvah na Angreškem. V Londonu so izvojevali več ko polovico vseh občinskih mandatov. Socialistični voditelji so radi tega prepričani, da bodo prav gotovo dosegli veliko zmago tudi pri bodočih parlamentarnih volitvah.

Zrtev zagonetnega umora v ekspresnem vlaku Paris-Beograd je postal jugoslovanski državljani Doder. Njegov truplo so našli ob progi pri Schwar zachu, na Avstrijskem, kjer se je bil vlak ustavil. Arretirali so dva Jugoslovana, ki sta se vozila z istim vlakom, oba pa zatrujeta, da sta nedolžna in da Doder sploh niti poznala nista.

40.000 ton železa bo dobavila Rusija Japonski tekom enega leta. Tako določa pogodba, ki sta jo sklenili pretekli dni prizadeti vladi. Po tem bi bilo sklepati, da se je napetost med Rusijo in Japonsko znatno ublažila, saj anti Rusi ne bodo prodajali Japonec železa za to, da bi jim ga Japonci vračali v obliki granat in bomb.

Francoski načrt, da bi se ustvaril blok držav, ki bi obsegal poleg Francije in Male antante še Italijo in, po možnosti, tudi Poljsko, Madžarom ni nič kaj po volji. Ker bi izgubili v Italijo veliko zaščitnico svojih revizionističnih teženj. Madžarski ministrski predsednik Goemboes bi menda rad stvari nekoliko drugače zasakal, nego nameravajo Francozi, pa je za to potoval najprej v Varšavo, sedaj pa na Dunaj in v Rim. Nekateri trdijo, da je v teh mestih pripravil tla za sporazum z Nemčijo.

Španska vojna sodišča so izrekli 23 smrtnih obsodb proti osebam, ki so se udeležile zadnje revolucije. Glede izvršitve teh obsodb je nastal hud spor med vlado in državnim predsednikom, ki ni hotel, da bi se obsodbe v resnici tudi izvršile. Končno je bil dosežen naslednji sporazum: 21 smrtnih obsodb je predsednik spre menil v dosmrtno ječo, dva obsojenca pa sta bila v sredo ustreljena: eden v Leonu, kjer je bil vrzel bomba na policijski kamion, natovljen z zaplenjenim dinamitom, ter je s tem povzročil smrt dveh civilnih garistov; drugi pa v Gijonu, kjer je ustrelil dva človeka. V znak protesta so sindikati proglasili splošno stavko.

Na Grškem so imeli te dni demonstracije proti Albaniji, katero obdolžujejo, da zatira grško narodno manjšino, živečo v njenih mejah.

Male antanta ni spremenila svojega stališča v vprašanju povratka Habsburžanov na avstrijski prestol. Češkoslovaški minister za zunanje zadeve dr. Beneš je v terek to ponovno izjavil v parlamentu. Dejal je, da bi Mala antanta na zelo odločen način reagirala proti slehernemu poskusu, da bi Habsburgovci spet zagospodovali na Dunaju.

Večja skupina zagrebških študentov je v terek vprizorila protestne demonstracije proti Italiji in Madžarski. Povod za to je dala vest, da sta se sestala v Rimu Mussolini in Goemboes, torej ministrska predsednika držav, kjer so ustaški zarnotniki uživali zatočišče. Policija je energično nastopila ter preprečila napad na ita lijski konzulat.

ZAČASNA REŠITEV DELNE
KRIZE V JUGOSLOVANSKI
VLADI

Delno krizo, ki je nastala v novi jugoslovanski vladi radi demisije pravosodnega ministra g. Božidarja Maksimovića, je g. Uzunovič rešil začasno s tem, da je ta portfelj poveril ministru za poljedelstvo g. Dragutinu Kojiću. Ostavko gospoda Maksimovića so povzročila, kakor znano, nekatera nesoglasja, ki so nastopila med člani vlade glede agrarne reforme v Bosni.

K atentatu v Marseillen: (levo) Kraljica Marija in Barthou; (na sredi) Kralj Peter II.; (desno) Kralj Aleksander v družbi kralja borisa povodom svojega zadnjega obiska v Sofiji.

ARGENTINSKE VESTI

BOJ PROTI

HUDI BOLEZNI

V pond. se zaključil "teden za boj proti gobavosti", tekmo katerega je Patronat za gobavce nabiral prispevke, ki naj bi omogočili uspešnejši boj proti tej strašni in v Argentini znatno razširjeni bolezni, saj je v deželi preko 35.000 gobavcev. Patronat bi rad ustanovil moderno urejen dom, kjer bi se bolnikom lajšala njihova težka usoda ter bi bilo dobro preskrbljeno za njihovo izolacijo, ki je potrebna, ker je gobavost nalezljiva.

NOVA PODZEMELJSKA ŽELEZNICA

Včeraj, v petek, se je s posebno slovesnostjo otvorila nova proga podzemeljske železnice, ki bo prevažala potnike med trgov. Constitución in Avenida de Mayo in ki jo je zgradila družba Chadopyf. Nova železnica bo tvorila važno podzemeljsko prometno zvezo, kakršnih Buenos Aires v resnici potrebuje.

NAJVEČJA ARGENTINSKA CESTA

Pretekli teden je bila izročena prometna cesta, ki veže mesti Santa Fe in Rosario. Cesta meri v dolžini 148 km in 200 m ter je najdaljša v Argentini. Graditi so jo začeli v juniju 1930 in stala je skoro 15 milijonov pesov.

SAMOMOR TREH SESTER

V okraju Pueblo Nuevo, v Rosariu, mnogo govore o nenavadnem tragičnem dogodku, ki se je pripetil prejšnji teden. Tri sestre, hčerke 54-letnega vdovca Florentina Ville so si tokom noči vzlele življenje s tem, da je vsaka izpila kozarec limonade, kateri so prilešale hud strup — ciankalij. — Oče jih je našel zjutraj, ko jih je šel buditi, da bodo šle z njim na delo. Vsa družina je bila zaposlena pri "Swiftu". Dekleta so v pismu obrazložila, kaj jih je gnalo v smrt. Vsebinsko pisma pa policija ni sporočila javnosti.

PLAČANJE "PATENTOV"

Finančno ministrstvo je s posebno naredbo podaljšalo do 30. novembra rok za plačanje takozvanih patentov. Kdor ne poravnava pristojbine do navedenega dne, bo moral plačati globo.

ZARADI POLITIKE

Razprtje med nacionalnimi demokrati so povzročile krvave dogodeke, čigar žrtev je postal novinar Carlos Valdéz, urednik lista "El Noticiero" v mestecu San Nicolas, pokr. Buenos Aires. Pred približno dvema letoma, ko je prišla med konservativci do sporov, je omenjeni list začel zagovarjati stališče disidentov in voditi hudo gonjo proti tamošnjemu voditelju nacionalnih demokratov dr. V. Solanu Limi, ki je državni poslanec. V petek sta se nasprotnika slučajno srečala v nekem restavrantu. Začela sta se prerekati in iznenada je Valdez odskočil, potegnil iz žepa samokres ter ga naperil proti dr. Soldanu Limi. Pritisnil je na petelina, a krogla

ni odletela. Med tem je tudi poslanec vzel svoj revolver ter začel streljati; kmalu se je novinar zgrudil v mlako krvi. Dr. Soldan Lima se je tedaj zavedel resnosti dogodka. Težko ranjenega nasprotnika je spravil v svoj avto ter ga odpeljal v bolnišnico, kjer so ga ugotovili, da je Valdez že preminul. Poslanec se je javil policiji, po nekaj dneh pa je preiskovalni sodnik ugotovil, da je dr. Soldan Lima izvršil dejanje v silobranu in da torej ni kriv.

V DOBI BOMB

V nedeljo ponoči je eksplodirala z močnim pokom bomba, ki so jo neznanec postavil pred vrata hiše števil. 90 na ul. Montegudo, kjer ima svoj sedež krajevna socialistična organizacija. Ker ni bilo ljudi v poslopu, je bomba povzročila le materialno škodo. Žrtev droba je pa postal tudi neki pes, ki ga je vprav ... pasja smola zanesla ob tistem času v bližino nevarnega orodja.

NENAVADNA BOLNICA

V cordsko bolnišnico San Roque so sprejeli pretekle dni preko sto let staro žensko Rosauro Villagro, ki si je bila poškodovala eno oko. Njeni sorodniki pravijo, da ima "približno 112 let".

ZA NOVO KATEDRALO

Ker sedanja stolna cerkev na Plaza Mayo nikakor ne odgovarja več potrebam takšnega vele mesta, kakršno je Buenos Aires, že nekaj let mnogo govore o tem, da bi se zgradila nova, monumentalna katedrala, ki bi dalala čast glavnemu mestu Argentini. Načrti se sedaj bližajo svojnemu uresničenju. Mestna gradbena komisija je te dni predložila občinski upravi načrt, po katerem naj bi se nova katedrala zgradila na prostoru, kjer je sedaj "Penitenciaría Nacional"; zgradil naj bi se tam še nadškofijski dvorec in obe zgradbi naj bi obdajal moderno urejen park.

PROTI ELEKTRIŠKIM DRUŽBAM

S strani prebivalstva, posebno pa s strani trgovcev in obrtnikov, ki uporabljajo v večji meri elektriško strujo, se mnogokrat slišijo pritožbe, da elektriške družbe predrago zaračunavajo dobavo toka. Med trgovci in podjetniki okrajev Parque Patricios in Nueva Pompeya se je sedaj začela akcija za zgraditev posebne elektrarne na zadrugi podlagi. Načrti se kažejo. Ali bo iz te moke kaj... električne, to je pa drugo vprašanje.

BITKA NA ŽELEZNIŠKI POSTAJI

Ko je v torek privozil vlak iz Ing. Withe na postajo v Bahiji Blanki, je sprevodnik šel klicati dva policaja, da bi odvedla na komisarij nekega Monreia, ki se je bil izkazal z že napadlo vozno izkaznico ter ni hotel plačati veznega listka, kakor bi moral. Moža postavila sta ga zgrabila, a Monreia se ni dal kar tako odvesti. Zagnal je velik krik in vik ter s tem privabil mnogo potnikov, ki so se ta-

IZ POKRAJINE SAN LUIS

Carolina 18. okt. 1934.

Prosil bi Vas, ocnj. urednik, za nekoliko prostora v našem listu. Če je kje kakšen pogrešek, pa popravite, saj veste, da naše roke bolj malo sukajo pero; učile so se drugačnega dela.

Oprostite, če sem nekoliko zaostal z naročnino, pa poravnam sedaj za celo leto. Zato upam, da mi hoste še naprej pošiljate Novi list kot ste mi ga doslej, ker edino Novi list je, ki mi naredi veselje vsaki krat, ko me obišče v tem govorju province S. Luis. Škoda, da niso boljši časi da bi mogel izhajati vsaj dva krat tedensko.

Zivim v kraju, ki se nahaja 2052 metrov nad morsko gladino, zraven najvišje gore pokrajine San Luis, ki se imenuje Tomolasta in je samo 200 m višja nego kraj, kjer sem sedaj zaposlen. V takšnih višinah ni nič čudnega, ako imamo skoro vsak dan vremenske spremembe. Rekel bi, da ga ni dneva, ki nam ne bi prinesel dežja, snega, navezadnje pa še lepo vreme. Zares, čudna je tukaj priroda! Tukajšnja zemlja hrani v sebi dragocene reči, namreč: zlato, srebro in volfram; pridnim rokam se tu obeta lep zaslužek.

Jaz sem zaposlen pri gradnji velike nove tovarne za pranje zlata, ki bo ena izmed prvih, v to stroko spadajočih argentinskih tovarn.

Gora Tomolasta (ali, kakor jo tukaj imenujejo: "Mati zlata") hrani v sebi velike količine zlata, a skrila ga je med kamenje in precej opravlja i-majo, preden dobe iz tovarne dragoceno kovino popolnoma čisto. Tudi med peskom v reki iščejo zlato, in sicer na povsem preprost način, brez strojev. Samo dve leseni skledi "Fuentes de madera" rabiš, ako hočeš priti z delom. Nekatere Argentine se tu pečajo s pranjem zlata in zaslužijo povprečno 3 do 4 pese na dan. Naše pridne žene in dekleta bi po mojem mnenju zaslužile tudi več, ker so bolj vajene dela ter jim gre bolj hitro izpod rok. A sem še ni bilo nobene slovenske družine, da bi poskusila svojo srečo.

Naj opišem slučaj, ki se je dogodil v tem kratkem času, odkar se nahajam tu: neki mehanik od tukajšnje družbe, po rodu Nemec, se je poročil z Argentinko, hčerko tukajšnjega trgovca. Seveda je kupil tudi posteljo — "cama de bronce" —, ki se je tašči tako zelo dopadla, da je prosila zeta, naj tudi njej kupi takšno posteljo. Ker pa zet ni ustregel tej prošnji (je že tako na svetu, da zetje nimajo tašče

ko postavili zanj in zahtevali od policajev, naj ga izpustita. Ker ni šlo zlepa, so začeli zgrda. Vnela se je prava bitka, tekmo katere je padlo tudi nekaj strelcev. Ko so se duhovi pomirili, so ugotovili, da je nesrečna vozna izkaznica povzročila tri ranjenec: oba policaja je množica prav hudo zdelala, Monreia pa je dobil kroglo v koleno.

preveč radi), se je mamici hudo zameril. Veste, kaj je tašča potem storila? No, nič hudega. Šla je par dni na delo ter si s pranjem zlata prislužila toliko, da si je kupila lepšo in boljšo posteljo, nego je bil kupil zet zase in za njeno hčerko.

Kar se delavskih plač tiče, moram reči, da so še precej dobre. Tisti, namreč, ki znajo kakršnokoli obrt, se ne morejo pritoževati; jaz na primer dobim na mesec več nego inženir od te družbe. Sicer pa moram takoj povedati, da spadajo takšni slučajji med redke izjeme. Vkljub dobremu zaslužku, nimam veselja tukaj, ker ga ni človeka, s katerim bi se mogel porazgovoriti v našem jeziku. Pet Nemcev je tukaj, drugi pa so vsi Argentinci. Reči moram, da so domačini zelo prijazni napram meni, dasi sem tujec; skoro ga ni večera, da bi me katera družina ne povabila na razgovor in na "mate".

Skoro neverjetno, pa vendar res je, da tu nimamo drv za kurjavo. Vsak teden enkrat pridejo z drvmi iz San Francisca, ki je 28 km oddaljen; prinesejo jih na mulah, ker ni poti, da bi po njej vozili. Dasi so drva draga, se ženske kar tepejo zanje. Onim, ki pridejo zadnje, ne preostaja drugega, nego da se odpravijo z vrečami po "campu" brat suho bato od goveje živine, ako si hočejo segreti vodo za "mate" ali pa skuhati "puchero".

Se neko posebnost vam moram povedati: vas Carolina, kjer stanujem, je precej velika, saj ima svoj poštni urad, šolo itd. V celi vasi pa ni niti ene osebe moškega spola, ki bi imela preko 45 let. Ne vem, kje je vzrok: ali je zrak kriv ali vsa priroda. Vsak moški, ko se mu bližajo ta leta, umre ali naravne smrti ali pa pijan zunaj zaspi in zmigne. Je že tako prirojeno tej vasi.

Se marsikaj bi vam lahko sporočil, kar vidim in slišim tu novega, za danes pa naj zadostuje, saj se o priliki spet kaj oglašim.

Pozdravljam vse čitateljce in čitatelje Novega lista!

Ivan Mavren.

DRUŠTVENIVESTNIK

ZA PROSLAVO UJEDINJENJA

V proslavo ujedinjenja priredi Solsko društvo Buenos Aires I. dne 1. decembra t. l. slovesno prireditev. Podrobnosti objavimo pravočasno.

PREDAVANJE

Ze dolgo, približno dve leti, ni bilo v naših društvih nobenega podnežnega predavanja. To mrtvilo prekine Izselsensko društvo "Tabor" jutri, v nedeljo, z otvoritvijo serije predavanj o zadrugištvu. To vprašanje, ki je eno izmed najbolj važnih za gospodarski napredek našega izseljenstva, je bilo doslej popolnoma zanemarjano. Prvo predavanje bo imel g. Josip Novinc; govoril bo najprej "O važnosti zadrugištvu in o njegovih početkih".

Predavanje prične ob 4.30 popoldne v prostorih ul. Luis Viale 1746 (dve kvadri od Gaone). Vstop je prost in vabljen je vsak, ki se zanima za zadrugištvo.

SLOVENSKA GOSTILNA

CALLE TRELLES 1167 BUENOS AIRES

(Pol kvadre od Gaone 2400)

ZBIRALIŠČE NAŠIH ROJAKOV OBŠIRNI PROSTORI

TER IGRISČA ZA KROGLE IN KEGLJE

Ples vsako nedeljo - Domača - postrežba - Zmerne cene

- Vsak rojak je dobrodošel -

KROJAČ

Izvršujem vsa v to stroko spadajoča dela. Obleke od \$ 55 do 120. Hlače fantazija od \$ 10 do 28. Delo prvovrstno. Blago iz najboljših tovarn. Olajšave za plačevanje

MAKSIMILIJAN SAURIN

VARNES 2191 Buenos Aires (nasproti postaje La Paternal) — U. T. 59—4271.

Z MIRNIM SRCEM SE LAHKO ZATEČETE

ZASEBNO KLINIKO

Calle Ayacucho 1584 U. T. 41 - 4985 Buenos Aires

V VSAKEM SLUČAJU

KO ČUTITE, DA VAM ZDRAVJE ZDRAVNIKE IN NAJMODERNAŠI KLINIKI SPECIALIZIRAN NI V REDU. NAŠLI BOSTE V NEJŠE ZDRAVSTVENE NAPRAVE

UPRAVITELJ NAŠ ROJAK DR. K. VELJANOVIĆ

NAŠA KLINIKA JE EDINA SLOVANSKA KLINIKA. KI SPREJEMA BOLNIKE V POPOLNO OSKRBO, IN SICER PO JAKO ZMERNIH CENAH. IZVRŠUJEMO TUDI OPERACIJE

POSEBEN ODDELEK ZA VSE ŽENSKÉ BOLEZNI IN KOZMETIKO

Sprejemamo od 14. do 20. ure.

Buenos Aireska Avenida de Mayo

IZSELJENSKO DRUŠTVO "TABOR"

Po predavanju, ki se bo vršilo jutri, v nedeljo, v društvenih prostorih, bo družabni večer, na katerega so vabljeni vsi člani in prijatelji društva. Sviral bo društveni orkester, bufet bo dobro založen in poskrbljen je tudi, da ne bo zmanjkalo sedežev za one, ki radi posedijo.

Z NAŠEGA POSLANIŠTVA

Kr. jugoslovansko poslanstvo v Bs. Airesu (Charcas 1705) poziva naslednja izseljenca, da se zgleda pri zgoraj imenovanem poslanstvu:

Luka M. Vukčević, pek, doma iz Velikoga Zalaza, občina Njeguši, ki je dospel v Argentinijo 1916. leta. Ivan Kostić iz Plužice, srez Svrljig, moravska banovina.

NEDVIGNJENA PISMA PRI BCO. GERMANICO

Ilnikar Franc (Žužemberk)
Ivančič Franc
Ivančič Franc (Nakovo)
Jamnik Jakob
Jenko Franc (Smlednik)
Kaluža Franc (Ješane)
Kerčmar Vilhelm (Murska Sobota)
Kebler Martin (Bukovica)
Križan Ivan (Praporče)
Konkolič Kalman (Murska Sobota)
Lanšček Ana (Markovci)
Lestan Ivan (Mirn)
Legiša Ivan (Materija)

POZOR!

Slov. babica dipl. v Pragi in Bs. Airesu, specializirana v porodniških in vseh ženskih boleznih s 25 letno prakso se priporoča slov. ženskam, ki se čutijo bolne. — Prvi pregled brezplačen. — Sprejema od 7—21 in ob nedeljah od 8—20 ure. Sprejema tudi porodnice v oskrbo.

FILOMENA BENEŠ-BILKOVA

LIMA 1217 U. T. 23—3389

ALBERT BELTRAM

priporoča cenj. rojakom svojo trgovino črevljev, šolskih potrebščin in tobakarno. Ima veliko izbero copat in nudi najbolj ugodne cene

Dto. Alvarez 2288, esq. Trelles

KROJACNICA IN TRGOVINA

GORICA

Nudi cenj. rojakom veliko izbero najboljše blaga po zmernih cenah.

Delo in postrežba prvostna.

Priporoča se

FRAN LEBAN

Avda. del Campo 1080 U. T. 59-3102 Buenos Aires

Bližajo se božični prazniki:

BOŽIČ

NOVO LETO in

SV. TRIJE KRALJI

Ne pozabite, da se Vaše družine o priliki bližajočih se praznikov in po starem narodnem običaju zbira okrog domačega ognjišča ter bridko tožijo Vašo odsotnost. Udeležite se v duhu tudi Vi teh sestankov in razveselite svoje drage v starem kraju z običajno "BOŽIČNICO" v obliki male denarne pošiljatve, katero Vam bo, kakor vedno vestno izvršil

Jugoslovanski oddelek

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUD

Naše uradne ure: od 8.30 do 19. Ob sobotah do 12.30.

Podružnica:
MERCADO DE ABASTO
Corrientes 3227
BUENOS AIRES

Glavni sedež:
L. N. Alén 150
BUENOS AIRES

Zastopnik:
José M. Jakus
Calle Montevideo 671
BERISSO F. C. S.

★ SLOVENCİ DOMA IN DRUGOD ★

VESTI IZ DOMOVINE

Miroljubna manifestacija

Dne 23. septembra so na slovesen način blagoslovili v srbskem mestu Čačku skupno spominsko grobnico, posvečeno padlim junakom vseh narodnosti in veroizpovedi. Slovesnosti se je udeležilo preko 3.000 ljudi, med njimi zastopniki mnogih tujih držav. Prireditveni odbor je objavil proglas, ki je lepa priča velike srčne kulture in miroljubnosti jugoslovanskega naroda. "Vabimo meščanstvo mesta Čačka in okolice", je rečeno v proglasu, "da s svojo prisotnostjo pri tej tužni svečanosti izrazi svoje spoštovanje sencam vseh padlih bojevnikov, brez ozira na narodnost in vero, ter da manifestira svojo neomajno vdano idejo miru in bratskega sodelovanja med narodi".

Koliko židov je v Jugoslaviji

Po zadnjih statističnih podatkih živi v Jugoslaviji 68.400 židov. Največ jih je v savski banovini (19.400), največje število židovskih občin pa izkazuje donavska banovina. Najmanj židov živi v dravski banovini, namreč 400, v vrbski jih je 620, v primorski 800, v drinski 10.200, v zetski 420, v dunavski 17.450, v moravski 410, v vardarski 7.700, v Beogradu in okolici pa okrog 11.000.

Tudi Maribor hoče postati velik

V zadnji številki našega lista smo poročali o načrtih za povečanje Ljubljane s priključitvijo nekaterih okoliških občin, za povečanje svojega mesta pa se sedaj potegujejo tudi mariborčani: poslali so banski upravi načrt, po katerem bi povečano mesto — "Veliki Maribor" — štelo približno 50.000 prebivalcev. Inkorporacija okoliških občin je predvidena tudi za Celje.

Strašna nesreča

Strašna nesreča je doletela 57-letnega delavca Martina Valentarja, zaposlenega na Javorniku (Jesenice). Pri nekem delu na takozvani "poglobljene peči" mu je spodrsnilo, da je s celim životom padel na razbeljeno peč. Tovariši so mu takoj nudili prvo pomoč ter ga prepeljali v tovarniško bolnišnico. Po životu je bil tako opečen, da mu je meso skoro odstopilo od kosti, zato tudi ni bilo upanja, da bi ga mogli rešiti. Po petdnevnem strašnem trpljenju je rezev podlegel.

Expreso „GORIZIA“

Najstarejše prevozno podjetje za mesto in na vse strani dežele Zmerne cene in solidna postrežba
FRANC LOJK
Calle Bompland No. 709
Začenja pri ul. Dorrego 931, v. kina Triunvirato 1500
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

Hotel Balcánico

LASTNIK ANGEL VELYANOVSKY

25 DE MAYO 724

BUENOS AIRES

ZDRAVE IN ZRAČNE SOBE ZA POSAMEZNE GOSTE
IN ZA DRUŽINE. PROVRSTNA POSTREŽBA
IN ZMERNE CENE.

Clínica Médica "SLAVIS"

Ravnatelj: Dr. D. CALDARELLI

Upraviteljica: bolgarska rojakinja dra. Radka Ivanović

Vestno zdravljenje notranjih, želodčnih in srčnih bolezni.

SPOLNE BOLEZNI

(Kapavico in sifilis)

zdravimo po modernem in sigurnem nemškem načinu.

Posebna sprejemna soba in poseben ambulatorij za ženske, ki jih zaupno zdravijo zdravnice, specializirane v vseh ženskih boleznih.

Govorimo jugoslovanske jezike in sprejemamo od 10. — 12. ure ter od 3. — 7. popoldne

ZMERNE CENE

OLAJSAVE ZA PLAČEVANJE

SAN MARTIN 522, II. nadstropje

VESTI S PRIMORSKEGA

Čedne reči

Oblasti so zaprle vojaško urejeni vzgojevalni zavod "Principe Umberto", ki je imel svoj sedež na Placuti v Gorici ter je bil ustanovljen kmalu po vojni z namenom, da bi prispeval k raznarodovanju našega ljudstva. Zavod pa so obiskovali večinoma otroci italijanskih staršev, ki so morali plačevati do 700 lir na mesec za vzgojo in oskrbo. Voditelj je bil neki bivši polkovnik italijanske vojske in poučevali so seveda le italijanski profesori. Oblasti so se odločile za zgoraj navedeni ukrep, ker so ugotovile, da so se v zavodu dogajale nad vse nečedne reči. Voditelj in neki profesor sta bila namreč homoseksualca ter sta na brezvesten način izgrajevala in zapeljavala fantičke, katerih vzgoja jim je bila poverjena. Zmanjkala je iz blaginje tudi velika vsota in je zavod pustil mnogo neporavnanih računov.

Velika beda v Istri

Mizerija pritiska z veliko silo tudi po istrskih krajih, ki jih itak že narava sama ni preveč oblagodarila. Položaj, v katerem se nahaja ljudstvo, je tem hujši, ker je tudi v Istri pritisk davčnega vijaka izredno hud. Iz Pazina pišejo, da ljudje vedno huje lezejo v dolgeve, ker je izterjevanje davkov neumljeno. Na pazinski občini je najavljeneh večih kar po petdeset licitacij v enem samem dnevu. Velika beda je tudi v Buzetščini, kjer se ljudem tako slabo godi, da je celo sol postala že luksuz; mnogi si je ne morejo privoščiti, dasi stane "samo" poldrugo liro kilogram.

Nova naredba

Občinske oblasti so sporočile posestnikom in klanim in drugih bližnjih vaseh, da odslej ne smejo več popravljati, prepleskavati, beliti ali barviti hiš in drugih zgradb, ako ne zaprosijo in dobe prej posebnega dovoljenja od pristojnih vojaških oblastev.

Zobozdravnika

Dra. Dora Samojlovich de Falicov

Dr. Félix Falicov

Dentista

Trelles 2534 - Donato Alvarez 2181
U. T. 59 La Paternal 1725

DIPLOMIRANA

Krojačnica

Leopold Ušaj

Calle GARMENDIA

štef 4973

Tu boste našli najboljše postrežbo, dobro izbero angleškega in češkega sukna ter solidne cene.

Prvovrstno delo

Tudi cestarji so "nevarni za državo"

Sedaj so začeli premeščati v Južno Italijo še poslednje javne nameštence v Julijski krajini, ki so slovenske ali hrvatske narodnosti. Sedem in osemdeset cestarjev na cesti Postojna-Reka je premeščenih nekam v Sicilijo. Vsak je prejel obvestilo, ki pravi, da je kraj, kamor je premeščen, nezdrav in malarichen...

Cestarji so seveda v hudih skripcih: plača znaša 250 pesov na mesec. Kako bodo s to vsoto živeli v tujem kraju, ko so itak že doma težko izhajali, dasi so imeli po navadi še hišico in kos vrta, ki sta jim omogočala, da so se lažje borili za vsakdanji kruhek?

Sumljivi balončki

V okolici Labinja je padlo na tla nekaj balončkov, ki so bili pobarvani z jugoslovanskimi barvami in so bili na njih privezani protitalijanski letaki. Oblasti so brž polovile nekaj naših ljudi, dasi ni proti njim nobenih dokazov. Nekateri sumijo celo, da so balončke pripravili fašisti sami, da bi se mogli maščevati nad nekaterimi Hrvati.

Odmevi požara v Herculjah

Poročali smo svoj čas, kako je požar upepelil zgradbo fašistične deške kolonije v Herculjah in kako je bilo aretiranih mnogo domačinov, osumljenih požiga. Sedaj pa je preiskava ugotovila, da je ogenj zanetil tajnik fašistične kolonije, ki je bil poneveril večjo vsoto ter je hotel s požikom zabrisati sledove zločina. Domačine, med njimi tudi one, ki so jih bili predali fašističnemu tribunalu, so oblasti sedaj izpustile.

Nesreča na delu

V Podrazi na Vipavskem se je ponesrečil 16-letni Alojz Kopatin, zaposlen v tamošnjem mlinu. Desna roka mu je prišla med kolesje, ki mu jo je zmečkalo tako, da so mu jo morali v bolnišnici odrezati.

Pritisk proti duhovščini

Sirotijevnega nekrščanskega vladanja na Goriškem je sedaj konec, ker je novi nadškof mons. Margotti že prevzel vodstvo nadškofije. Za svoj 33-mesečni raznarodovalni posel, je Siroti žel obilo priznanja s strani fašističnega tiska in oblastev. Goriška občina ga je osrečila še s posebno zla to kolaino.

Ni preveč upanja, da se bo položaj izboljšal pod vodstvom mons. Margottija. Fašisti so zanj vse preveč navdušeni. Povod za to so jim dali dosedanja nadškofjevi govori in ravne ne gove izjave. Že takoj ob svojem prihodu je v cerkvi začel peti slavospeve "onemu, ki zna tako dobro voditi drugo in ki je povzdignil italijanski narod do tako velike slave"; to je se-

veda Mussolini, kateremu je želel, "naj živi in naj vselej zmaguje!" To naj bi še bilo. Čuden vtis je pa naredilo na slovenske vernike, da se je mons. Margotti nad vse pohvalno izrazil o Sirotiju, "ki je z veliko potrpežljivostjo in mnogimi skrbmi, v stalni nevarnosti za svojo usodo, storil vse, da najde novi pastir zemljo že pripravljeno za setev". O duhovnikih (slovenskih) je dejal, da "ne smejo pozabiti na suverene pravice italijanskega naroda, kateremu morajo biti hvaležni in zvesti".

Tudi kar se zvestobe tiče, naj bo vse v redu; glede hvaležnosti pa je dobro opozoriti, da je bilo, odkar je Italija zasedla naše kraje, posredno ali neposredno izgnanih 112 slovenskih svečnikov, da je bilo od 16 slov. samostanov nič manj ko 14 spreminjenih v italijanske, radi česar je moral 180 redovnikov zapustiti svoje kraje, ter da je bilo samo v prvih 9 mesecih tega leta konfiniranih četrto slovenskih svečnikov, šest jih je dobilo policijski opomin, eden pa je dobil policijsko nadzorstvo.

Aretacije v Črnem vrhu in okolici

V drugi polovici septembra so karabinerji aretirali v Črnem vrhu in okolici kakšnih 25 mož in fantov. Vzrok aretacije ni znan z gotovostjo, izgleda pa, da so se aretiranci zamerili oblastvom radi slovenskih knjig, ki so jih imeli doma. Med zaprtimi so Franc Pivk, Franc in Jošt Tončič, Karel Rudolf in Anton Rupnik iz Lomov; Franc Reje in Ivan Lapajne iz Črnege vrha; Ivan Lampe iz Zadloga ter Anton Čuk iz Predgriz. Med prebivalstvom gre glas, da so aretirance hudo pretepali in mučili ter da se je Franc Rejcu v zaporu celo omračil um.

Draga pesem

V Koprivi na Krasu so bili aretirani na dan sv. Blaža nekateri slovenski fantje, ker so prepevali slovenske pesmi. Ohsojeni so bili na velike kazni. Med njimi je bil tudi Filip Zega iz Koprive. Vložil je priziv, ki je pa bil v septembru zavrnjen ter bo moral plačati pet tisoč lir globe in odsedeti tri mesece v ječi.

HOTEL PENSION VIENA

SANTA FE 1938 BUENOS AIRES

U. T. 44 Juncal 5207

Oddajajo se lepe zračne sobe z zdravo in domačo hrano od \$ 2.— dalje.

POSTREŽBA PRIJAZNA

Posamezen obed \$ 0.70

DOBRE ZVEZE NA VSE STRANI
Rojakom in rojakinjam se priporoča

E. KRAVANJA

IZ CORDOBE

Obisk preč. nadškofa dr. N. Dobrečiča

Kakor vam je znano, je preč. g. nadškof dr. N. Dobrečič posetil tudi Córdoba. Prispel je semkaj v soboto, 27. okt., ob 9.20 zjutraj z vlakom iz Buenos Airesa, Beogradskega vladika je pozdravila na kolodvoru večja skupina naših ljudi, njim na čelu g. Milan Pavković, ki je dr. Dobrečiča vaju dno pozdravil v imenu naše kolonije. G. nadškofa sta prisrčno pozdravili tudi dve deklici od Jugoslov. podpornega društva ter mu izročili šopek cvetlic.

V spremstvu g. Pavkovića ter nekaterih drugih oseb je preč. posetil cordobske hribe, zvečer pa je prišel obiskat naše Podporno društvo ter je ostal med nami poldrugo uro časa. Imel je lep govor, v katerem je tudi povedal, da ni prišel med nas z nikakvo propagando, marveč z željo v srečo, da vidi in spozna naše ljudi, ki jih je usoda zanesla preko širokega morja daleč proč od milih sorodnikov in drage domovine. Srčno nas je pozdravil in nam dal sveti blagoslov.

Z večerim vlakom se je odpravil proti Rosarioju in Buenos Airesu.

P. Jonke, podpreds. J. P. D.

Prireditve

Jugoslovansko podporno društvo v Córdoba vabi vse cenejene rajakine in rojake na družabni večer, ki se bo vršil v soboto, 10. novembra t. l., v društvenih prostorih v ul. Avellaneda 248 (nasproti trga Colón). Začetek ob 9. zvečer. Zabava bo trajala celo noč. Sviral bo orkester "Dombrosky".

Odbor.

ŽALNO ZBOROVANJE

Kakšnih 150 rojakov pravoslavne vere, ki se niso mogli udeležiti oficelnega parastosa v pravoslavni cerkvi za pok. kraljem Aleksandrom, so naročili posebno zadušnico pod okriljem sokolskega društva Buenos Aires I. Žalna svečanost se je vršila v nedeljo v tukajšnji ruski pravoslavni cerkvi ob navzočnosti velikega števila članov naše kolonije.

Pozneje se je vršilo v dvorani na ul. San Juan žalno zborovanje, na katerem so trije govorniki slavili spomin pok. kralja, povdarjali potrebo skupnega delovanja ter obojali dele hujšakačev, ki ščuvajo k bratomornim bojem. Končno so zborovalci poslali naslednjo brzojavko mlademu kralju Petru II.:

"Na zborovanju navzočna ogromna skupina naroda pošilja prisrčne pozdrave in izraz globoke vdanosti Nj. V. Kralju Petru II. Živijo naš kralj, živijo kraljevska hiša Caragorgjevičev."

Ob tej priliki se je včlanilo v Sokol spet kakšnih 40 oseb.

Kraljica Marija in francoski državni predsednik Lebrun zapuščata vojno ladjo "Dubrovnik", kamor so bili preneseni zemeljski ostanki vladarja Aleksandra.

DARUJEM

povečano sliko v barvah za vsakih 6 fotografij, ki stanejo od \$ 3 dalje. Naš atelje je odprt tudi ob nedeljah in praznikih

JUGOSLOVANSKI FOTOGRAFSKI ZAVOD "SAVA"

Sava Jovanović — San Martín 608, Buenos Aires

ŽENSKI KOTIČEK

NEVARNO LEPO TICENJE

Ženski svet v Ameriki je sedaj po pravici hudo razburjen. Znano je, da nikjer na svetu ni toliko salonov za lepoticenje kakor v Ameriki. Za slad karije in šminko izda Američanka vkljub hudim časom še vedno lepe denarce. Obrvi in trepalnice si ameriške ženske barvajo na dva načina. Včasih si mažejo obrvi in trepalnice s sajami od sveč ali petrolejke. Take saje so sicer včasih tudi nevarne, ker se vendar le zgodi, da se vname očesna sluznica. Vendar je mnogo nevarnejši drugi način barvanja: z anilinskimi barvami. V zadnjih mesecih so zdravniški časopisi poročali, kako te barve škodujejo očem. Dognali so celo vrsto žensk, ki so popolnoma oslepele, ker je barva zatrpila oči. Zato je newyorška zdravstvena oblast prepovedala prodajati vsa taka barvila, ki imajo v sebi očem škodljive snovi.

LJUBEZEN IN DENAR

V dobi romantike — piše angleški družabni kritik prof. Russell — so veliko razpravljali o vprašanju, ali naj se kdo poroči iz ljubezni ali pa zaradi denarja. Previdni starši so sicer izjavljali, da naj se njihove hčere le može po svojem srcu iz ljubezni, toda obenem so dobro pazili na to, da so se seznanjale samo z bogatimi možmi njihovega stanu.

Danes mislijo ljudje, ne samo na skrivnem, marveč očitno in povsem trezno — nadaljuje Russell — in vedo, da more biti denar vzrok ali pa vsaj sovzrok ljubezni. Za to nam daje zgodovina dovolj zgledov. Benjamin Disraeli, kasnejši lord Beaconsfield, je bil v mladosti zelo reven, pa skrajno častihlepen. Poročil je bogato vdovo, ki je bila veliko starejša od njega in je veljala za precej omejeno. Njej se je imel zahvaliti, da je žel v življenju tolike uspehe, Ciniki so seveda menili, da ljubi bolj denar kakor njo samo, a to nikakor ni bilo res; ves čas zakona ji je bil iskreno in globoko vdan. Ne verjamem, da bi jo bil ljubil, če bi bila revna; tako pa se je njegova hvaležnost kmalu izpremenila v iskreno nagajanje.

Dobri del ljubezni temelji na tem, da žena pripomore možu k doseganju njegovih ciljev. Častihlepen možne navadno ljubi ženo, ki jih podpirajo na potu do slave. Bili bi zelo slabi dušeslovci, če bi menili, da taka ljubezen, ki izvira iz sebičnosti, ni pristna. Mohamed je resnično ljubil vdovo, katere hlapec je bil prvotno, a se je z njo poročil in tako dobil možnost, da se je posvetil svojemu poslanstvu.

Pa tudi prileten, a bogat mož, ki poroči mlado, pa revno dekle, more s precejšnjo gotovostjo računati na to, da se bo njena hvaležnost razvila v ljubezen — seve, če ni ravno podla ali ne čuti do njega izrazite mrzkosti.

Vsekakor bogatemu možu ni tako nujno treba, da bi bil mlad in brhek kakor nemaniku.

Kdor je bogat, si more dostikrat kupiti ne samo nevidnost, ampak tudi resnično, ljubezen. To je sicer kritično, a nič manj resnično — zaključuje Russell.

SLABA PREBAVA

Mnogi ljudje tožijo, da slabo prebavljajo. Toda ta motnja, ki se zlasti pokaže v naporih pri odvajenju, nima vselej istega vzroka. V večini primerov res izvira iz lenivosti črevesja, to se pravi iz zmanjšane delovanja prebavil. Poznamo pa tudi za prst, ki jo vzbude živčni krč v debelem črevesu in ki za hteva vse drugačne nege kakor navadna lenivost črevesja, namreč lahko, prav nič dražjo hrano in sredstva, ki črevesje pomorijo in preprečijo krče.

Kakor smo že omenili, izvira v večini primerov zaprtost le iz lenivosti črevesja, in ljudje, ki trpe na tej mučni abnormnosti, jo morajo preprečiti s precej energičnimi sredstvi. Dosti se morajo gibati, hoditi, jeziti, telovaditi, igrati tenis, plavati, kolesariti, hoditi po hričkih ali na daljše izprehode itd. Hrana, ki jo naj ti ljudi črevesje; obilo zelenjave (solate, dje uživajo, naj bo taka, da bo drakumar, zelja in podobno) in sadja (en funt grozdja ali jabolk na tešče), smokve, datelji, orehi, med, mleko, jogurt, domači kruh. Ne smejo pa jesti jedi, ki zapirajo: kakao, čokolada, rdeče vino, riž, beli kruh.

Bolnik naj pogosto in obilno je. Strah pred jedjo je napačen. Hrana mora biti le taka, da bo vzpodbudila vsa prebavila k delovanju. Jemati umetna odvajalna sredstva pri kronični zaprtosti ni zmeraj dobro, ker so le potuha črevesju in zla nikoli za stalno in temeljito ne odpravijo.

Migljai za hišne gospodinje

Rozine so bolj okusne in izdatne, če jih potem, ko jih operemo, raztrosimo po deski, da se osuše in jih pred porabo potresemo z moko.

Juha bo bolj okusna, če ji pridene mo, ko se kuha, košček švicarskega sira. Tudi to pomaga, če vso dodatno zelenjavo zrežemo ali naribamo in jo pridene mo juhi pol ure, preden je kuhana.

Sočivja ne smemo nikoli kuhati v vodi, ker sicer izgubi ves svojski okus. Najbolje je, da ga pripravljamo v posebnih posodi; če pa te nimamo, obesimo lonec s sočivjem v večji lonec z vodo, da se tako kuha v sopari. Potem sočivje ne zahteva nobenih začimb in zelo malo soli.

SLOVENEK IZUMIL NAJMANJŠI RADIOAPARAT NA SVETU

Viktor Hassl radiotelegrafist v Ljubljani je iznašel najmanjši radio aparat na svetu. Ves detektorski aparat je montiral v slušalki sami. Ne samo to, da je ves aparat montiral v sami školjki slušalke, navil je tudi tanko antensko žico, 75 čevljev okrog nje in na kraju privezal majhen gumijast obroč, kateri stisne antensko žico okrog slušalke, da se ne odvije, obenem pa služi za antenski izolator. Ves aparat ni večji od škaflice šibice, da se ga lahko nosi v žepu in rabi povsod. Za zvezo z zemljo ima aparat 6 do 9 čevljev dolga žico, ki se jo pritiska na zemljo, a okrog aparata navito anteno se pritrdi na palico ali dežnik in že se lahko posluša ljubljansko postajo. Aparat je zelo praktičen, ker ga vzame lahko vsakdo s seboj, kopalci, smučarji, turisti itd., kot žepno uro in posluša ljubljansko radio postajo. Izumitelj je imel stroš

KLINIKA SPECIALISTA ZA JUGOSLOVENE ZDRAVIMO

SIFILIS 606-014. — Moderno zdravljenje
BLENNORAGIA. — Moderno zdravljenje brez bolečin. — Prostatitis
vnetja in spolne bolezni.

KRVNE BOLEZNI. Slaba kri — oslabelost
SRCE. Srčne napake — hibe.

ZELODEC. Čreva — kislina — jetra.

Želodčne bolezni se zdravijo, vzrok, od kje izvira bolezen, po profesorju Glassner, zdravniku u. niverze na Dunaju.

KOSTNE BOLEZNI. Sušica.

REVMATIZEM in OBISTI. Kila — zbadanje.

GRLO, NOS, UHO. Zdravljenje mizlice.

ZENSKKE BOLEZNI. Maternica, jajčnik, čiščenje (posebni oddelek)

OTROSKE BOLEZNI. Rakitika — otrpelost.

NERVOZA Glavobol.

Zarki X — Diatermija — Zarki ultravioletas

LABORATORI ZA KRVNE ANALIZE — Wasserman — Tur —

Izpuščaji — lišaji.

Lastni sanatoriji z nizkimi cenami — Operacije za vse bolezni: jetra,

obisti, želodec, maternica, spolovilo

GOVORIMO SLOVENSKO

Urniki: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah

in praznikih od 9. do 12.

Pregled SAMO \$ 3.-

Ob nedeljah dopoldne pregledamo brezplačno vsakega, ki se nam

predstavi s tem listom

ARMIENTO 1017

ORDINIRA OD 10 DO 12 I 14 DO 20 SATI

MALI OGLASI

KROJAČNICA IN TRGOVINA
raznovrstnega blaga se priporoča
SEBASTIAN MOZETIČ
Osorio 5025 — Paternal
SLAMNIKI OD \$ 1.95 DALJE

SIVILJA - MODISTKA
izdeluje fine in navadne obleke po
najnovejši modi in zmernih cenah
Anica B. Dolšček
Calle Charlone 36, pol kvadre od ul.
Dorrego, poldrugo kvadro od Rivere.

ROJAKOM V VILLA DEVOTO
se priporoča slovenski mlekar
JOSIP BREZAVŠČEK
Raznaša sveže in pristno mleko na
dom. Točna in vestna postrežba.
Pje. Nene 1973 — Villa Devoto.

DR. MIGUEL F. VAQUER
Zdravnik bolnišnice Rawson in Sala-
terry. — Clínica General de Niños.
Tingasta 5744 UT. Liniers 548

kov za sestavo tega aparata samo 40
Din. V trgovinah pa se ga prodaja po
4 kovače.

NAKAZILA

ZA BOŽIČ IN NOVO LETO

VARNA, HITRA IN CENENA

Izročite takoj svoje nakazilo, da prejme Vaša družina
denar še pred božičem.

Vedite, da — ako nakazujete potom zavoda Banco
de Boston — se denar izplača v gotovini, brez truda
in brez odbitkov. Dostavimo Vam podpisano potrdilo
v dokazilo, da je bil nalog izvršen.

V našem

JUGOSLOVANSKEM ODDELKU

sprejemamo nakazila od 9. do 18., ob sobotah pa od
8.30. do 11. ure. Obiščite nas osebno ali pa nam pošljite
svoj nalog pismeno, pa izvršimo nakazilo še isti dan

THE FIRST NATIONAL
BANK OF BOSTON

FLORIDA 99

PUEYRREDON 175

Av. Gral. Mitre 301
(Avellaneda)

Córdoba 1223
(Rosario)

Razbojnik Dubrovski

(Nadaljevanje)

Moj sokol se bo zase postavil, dobrotniki ga ne bodo zapustili.

— Občutljivo ošaben je Kirila Petrovič! Kako mu je zrasel rivec, ko mu je moj Griška zaklical: 'Ven, stari pes, proč z dvorja!'

"Ah, ti Jegorovna," je dejal dijakon, "jaz bi skoro raje videl, da bi me vrag odnesel, kakor da bi se gledal postrani s Kirilo Petrovičem. Če ga se zagledaš, te že zazebe, a hrbet se sam od sebe skrivi, globoko skrivi."
"Prazne besede!" ga je zavrnil svečenik, "tudi Kirilo Petroviču še za pogovor bilje kakor danes Andreju Gavriloviču, le s to razliko, da bo njegov pogreb še sijajnejši in s številnejšim spremstvom. Sicer pa je to pred Bogom vseeno."

"E, batjuška, tudi mi smo hoteli povabiti vso okolico, pa ni pustil Vladimir Andrejevič. Brez skrbi, pri nas imamo vse, da vas dostojno pogostimo."

To laskavo zagotovilo kakor upanje na elastne kolače je pospešilo korake gorečih, ki so dospeli naposled na dvorec, kjer je bila miza že pokrita in vodka pripravljena.

Medtem je Vladimir begal vedno globlje v goščo, da bi udušil s hojo in utrujenostjo duševne boje, ki so ga mučili. Htel je dalje, ne da bi pazil na pot. Veje so ga tolkle in ga praskale po obrazu, noge so se mu,

vsak hip pogrezale v blato, on pa ni ničesar čutil. Naposled je dospel na majhno ravnico, obdano od vseh strani z drevjem, ki je bilo skoro golo v tej jeseni; med njim se je pa vil potoček. Vladimir je obstal, sedel v hladno travo in misli, druga mračnejša od druge, so mu stiskale dušo. Silko je čutil svojo zapuščeno; bodočnost se mu je dozdevala čisto mračna. Spor s Trojekurovim mu je pretel z novo nesrečo. Njegovo skromno posvetbo bi moral preiti v tuje roke in bi ga v tem primeru čakalo popolno obubožanje. Dolgo je sedel nepremično in se zagledal v tihi tok potočka, ki je nosil vele liste. Opazil je, da se je začelo mračiti; vstal je ter se napotil domov, pa je še dolgo blodil po neznanem gozdu, dokler ni dospel do pešpoti, ki ga je privedla prav do vrat njegove hiše.

Dubrovski je naletel na poti na popa z njegovim spremstvom. Misel, da je tako srečanje predznak nesreče, mu je prišla na um in nehote je zavil na stran med drevje. Niso ga opazili in so se glasno pogovarjali. "Ogibaj se zlega in delaj dobro!" je dejal pop svoji ženi, "nič drugega ne preostane, pa naj se konča nesreča že kakorkoli."

Popica mu je nekaj odgovorila, toda Vladimir ni mogel razumeti kaj. Ko se je bližal hiši, je opazil množico ljudstva. Na dvoru so se privali kmetje in služinčadi. Že od daleč je začul Vladimir nenavadno šum in govorenje. Pri šupi sta stali dve trojki. Na krilu se je razgovarjalo nekaj neznanih ljudi v uniformi. "Kaj to pomeni?" je vprašal srdito Anto-

na, ki mu je prihital nasproti. Kakšni ljudje so to in kaj hočejo?"

"Ah, batjuška Vladimir Andrejevič," je odgovoril Anton v eni sapi, "dospela je sodna komisija, vzamejo nam tvoji milosti in nas predajo Trojekurovu."

Vladimir je sklonil glavo. Ljudje so obkrožili svojega nesrečnega gospoda. "Očka ti naš!" so kričali in mu poljubljali roke, "nečemo drugega gospodarja razen tebe. Raje umremo, kakor bi zapustili tebe. Ukaži gospodar — komisijo hitro odpravimo!"

Vladimir jih je gledal, temna čustva so zavalovala v njem.

"Stojte mirno," jim je rekel, "sam izpregovorim z uradniki."

"Govori z uradniki," so nanj kričali iz tolpe, posvari prekletnike!

Vladimir je pristopil k uradnikom. Sabaškin je stal na zunanjih stopnicah v uradni čepici in z rokami v boku gledal sovražno krog sebe. Policijski nadzornik, visok, tolst dedec petdesetih let, rdečega lica in brk je takoj, ko je zagledal bližajočega se Dubrovskega glasno zakričal in poudarjal s hripavim glasom: "Tako vam se enkrat pokažem, kar sem vam že rekel! Zaradi sklepa okrožnega sodišča spadate pod Kirilo Petroviča Trojekurova, ki ga tu zastopa g. Sabaškin. Slušajte ga v vsem, kar vam ukaže, a ve ženske ga ljubite in častite, da vam bo bolj naklonjen. Pri tej zbadljivi šali se je nadzornik zahotela. Sabaškin in drugi so ga posnemali.

V Vladimiru je vse kipel od togote. "Blagovolite mi pojasniti, kaj to pomeni!" je vprašal s prisiljeno hlad-

nokrevnostjo veselega nadzornika.

"To znači," je odgovoril ostroumni uradnik, "da smo prišli vse vknjižiti in predat v last Kirile Petroviča Trojekurova ter ostale povabiti, naj zginejo k vragu."

"Vi bi se morali, bi dejal, najprej obrniti name, namesto na moje kmete in objaviti gospodarju sklep sodišča."

"Bivši gospodar Andrej Gavrilovič je po božji volji umrl. A ti, kdo si?" je dejal Sabaškin in ga drzno pogledal, "mi vas ne poznamo in nečemo poznati!"

"Vaše blagorodje, to je naš mladi gospod," se je začelo iz množice.

"Kdo si je drznil odpreti usta?" je kričnil policijski nadzornik. Kakšen gospod? Vaš gospod je Kirila Petrovič Trojekurov! Ali slišite, tepci?"

"Kako da ne," se je odzval isti glas. "To je upor," je kričnil nadzornik, "čuj, starosta!"

Starosta je stopil naprej.

"Poišči takoj onega, ki si je drznil ugovarjati, jaz ga..."

Starosta se je obrnil proti množici in vpraševal, kdo je govoril. Toda vsi so molčali. Naenkrat je nastalo v zadnjih vrstah mirmanje, ki se je spremenilo v močen šum. Nadzornik jih je poskušal s tišjim glasom pomiriti.

"Kaj ga gledate?" so zakričali kmetje, "otroci, zgrabite ga!"

Množica se je zagnala. Sabaškin in člani komisije so hitro izginili na dvorišče in zaprli vrata za seboj.

"Otroci! zgrabite jih!" je zavpil isti glas in tolpa se je pognala naprej.

"Stojte!" je kričnil Dubrovski. "Be daki, kaj delate? Pogubite sebe in

mene. Domov pojdite in pustite, da sam storim potrebno. Ne bojte se, gospodar car je milostljiv. Njega bom prosil, on nas ne bo zapustil. Vsi smo njegovi otroci. A kako naj nam pomaga, če se uprete kakor razbojniki."

Besede mladega Dubrovskega, njegov zvonki glas in ukazovalni pogled so napravili zaželeni vtis. Narod se je pomiril in razšel, dvor se je izpraznil, uradniki so zasedli hišo. Vladimir je šel žalostno na krilo hiše. Sabaškin je odpel duri in se globoko priklanjajoč zahvalil za dobrotljivo posredovanje.

Vladimir ga je prezirljivo poslušal in ni česar odgovoril. "Mi smo sklenili z Vašim dovoljenjem tu prenočiti," je nadaljeval prisédnik, "ker je že tema, bi nas mogli vaši kmetje napasti. Bodite tako prijazni in ukažite, naj nam posteljejo v obednici. Ko se bo začelo svitati, se bomo odpravili domov."

"Napravite, kar hočete," je suho odgovoril Dubrovski, "jaz nisem več tu gospodar."

Pri teh besedah je odšel v sobo svojega očeta in zaprl za sabo vrata.

☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

Dragi starši!

Kaj je za Vas od največje važnosti? Brez dvoma: dobra vzgoja Vašega otroka. Brez posebnih stroškov in z vsem zaupanjem lahko izročite svojega sinčka na vzgojo slovenskemu zavodu.

ASILO LIPA, Villa Madero, C. G. B. A. (Bs. Aires)

PREKOMORSKA POŠTA

Iz Evrope dospejo

V novembru:

14. Monte Olivia
16. High. Chiftain in Formose
20. Antonio Delfino
22. Massilia

Proti Evropi odplovejo

V novembru:

14. And. Star
15. H. Monarch, C. San Antonio, G. San Martin in Florida
16. Augustus
21. Pssa. Maria

★ ★ ★ ☆ ★ ☆

VREDNOST DENARJA

100 dinarjev	9.20
100 lir	33.20
100 šillingov	72.00
100 mark	156.50
1 funt št.	19.50
100 fr. frankov	25.60
100 čsl. kron	16.20
100 dolarjev	389.00

FOTO "DOCK SUD"

Darujem za vsakih šest slik eno sliko v barvah

M A R K O R A D A L J

Specialist v modernem slikanju.

Facundo Quiroga 1275. Dock Sud

PRIPOROČAJTE

Novi list!